

Saariston kombin

**tasa-arvo- ja
yhdenvertaisuussuunnitelma**

Contents

Alkusanat	1
Taustaa	1
Käsitteet ja määritelmät Syrjintä	2
Vammaisuus	3
Heteronormatiivisuus	3
Yhdenvertaisuus.....	3
Sukupuolten tasa-arvo	4
Sukupuoli-identiteetti	4
Sukupuolineutraali	4
Sukupuolistereotypia	4
Rasismi	4
Seksismi	5
Seksuaalinen suuntautuminen	5
Seksuaalivähemmistö.....	5
Seksuaalinen häirintä	6
Sukupuoleen perustuva häirintä	6
Kielellinen yhdenvertaisuus	6
Yhdenvertaisuus kunnan eri alueiden välillä	6
Kurssilaiset.....	7
Henkilöstö.....	7
Tämänhetkisen tilanteen arviointi.....	8
Haasteet	8
Toimenpiteet	9
Lähteet	9

Alkusanat

Saariston kombi pyrkii toimintaan, joka on pohjimmiltaan yhdenvertaista ja avointa kaikille. Opisto haluaa tarjota kaikille halukkaille mahdollisuuksia kouluttautumiseen, kehittymiseen ja hyvinvointia edistävään harrastustoimintaan. Tällä hetkellä tiedämme kuitenkin, että esimerkiksi fyysiset, taloudelliset, psyykkiset tai kulttuuriset tekijät voivat estää yhdenvertaisen osallistumisen toimintaan.

Opiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on tehdä nämä usein näkymättömät esteet näkyviksi ja poistaa ne. Haluamme tehdä osallistumisesta mahdollisimman helppoa kaikille ja haluamme myös luoda ympäristön, jossa sekä osallistujat että opettajat voivat turvallisesti ja avoimesti tuoda esiin ongelmia, joita he kokevat toiminnassa olevan. Toivomme, että jatkuva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö auttaa meitä tunnistamaan ja korjaamaan sellaiset asiat, joiden vuoksi opiston toiminta ei tällä hetkellä ole täysin yhdenvertaista ja avointa kaikille.

Suunnitelman sisältö ja jatkotyö aiheen parissa perustuvat pitkälti keväällä 2025 toteutettuihin osallistuja- ja opettajakyselyihin. Varsinkin osallistujakyselyn tulokset antoivat meille hyvän käsityksen toiminnassa esiintyvistä ongelmista sekä monia ideoita ongelmien ratkaisemiseksi.

Työ tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parissa jatkuu, ja opisto ottaa mielellään vastaan kommentteja ja mielipiteitä siitä. Tavoitteena on lähettää osallistujille ja opettajille kyselyjä säännöllisin väliajoin, jotta kaikki saavat mahdollisuuden vaikuttaa.

Taustaa

Saariston kombin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu seuraaviin lakeihin:

Suomen perustuslaki (11.6.1999/731)

6 §: Yhdenvertaisuus

11 §: Uskonnon ja omantunnon vapaus

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/609)

5 a § (30.12.2014/1329): Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa

6 c § (19.1.2023/101): Sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisy

7 § (30.12.2014/1329): Syrjinnän kielto

8 b § (11.11.2016/916): Syrjintä oppilaitoksissa

11 § (29.5.2009/369): Hyvitys

Yhdenvertaisuuslaki (30.12.2014/1325)

6 §: Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

23 §: Hyvitys

Lakien sisältöön voi tutustua osoitteessa <https://www.finlex.fi>.

Lait velvoittavat oppilaitokset laatimaan säännöllisesti suunnitelman tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän poistamiseksi. Suunnitelma tehdään enintään kolmeksi vuodeksi ja sitä laadittaessa on kuultava opiston osallistujia.

Tasa-arvolaki koskee sukupuolten tasa-arvoa, jolla tarkoitetaan naisten ja miesten tasa-arvoa sekä tasa-arvoa sukupuoli-identiteetistä ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Yhdenvertaisuuslaki koskee ihmisten yhdenvertaisuutta riippumatta iästä, alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta toiminnasta, ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, terveydentilasta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä ja kieltää syrjinnän näiden perusteella.

Käsitteet ja määritelmät

Syrjintä

Yhdenvertaisuus on perus- ja ihmisoikeus. Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Välitöntä syrjintää on se, että ihmistä kohdellaan henkilökohtaisen ominaisuuden eli laissa säädetyn syrjintäperusteen perusteella huonommin kuin toista henkilöä kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin samankaltaisessa tilanteessa.

Välillistä syrjintää on se, kun näennäisesti neutraali sääntö, peruste tai käytäntö saattaa ihmisen muita epäedullisempaan asemaan henkilökohtaisen ominaisuuden perusteella. Välillistä syrjintää on esimerkiksi se, että pyörätuolilla liikkuva oppilas ei pysty käyttämään koulurakennusta tai pihaa kuten muut oppilaat.

Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi kiellettyä syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen ja ohje tai käsky syrjiä. Sekä syrjivän ohjeen tai käskyn antaja että sen noudattaja syyllistyy siis kiellettyyn syrjintään.

Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista (esimerkiksi henkilön perheenjäsentä) koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Läheissyrjintää on esimerkiksi oppilaan epäsuotuisampi kohtelu huoltajan todellisen tai oletetun henkilökohtaisen ominaisuuden perusteella.

Vammaisuus

Vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen fyysinen, kognitiivinen, psyykkinen, sosiaalinen tai aisteihin liittyvä toimintarajoite, joka yhdessä erilaisten esteiden kanssa estää osallistumisen yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Vammaisuus ei määritelmänsä mukaan ole henkilön oma ominaisuus, vaan koostuu niistä esteistä ja rajoitteista, jotka syntyvät suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan. Niitä voivat olla esimerkiksi syrjivät asenteet, joustamattomat käytänteet, esteelliset tilat tai saavuttamattomat vuorovaikutuksen kanavat. Ongelmana on yhteiskunnan kyvyttömyys muotoutua esteettömäksi ja kaikille saavutettavaksi ja tuottaa sopivia palveluja kaikenlaisille henkilöille.

Koulussa vammaisuus tulee ottaa huomioon ympäristössä, opetuksessa ja tukitoimissa sekä muussa vuorovaikutuksessa siten, että vammaisen oppilas on yhdenvertaisessa asemassa muiden kanssa.

Heteronormatiivisuus

Heteronormatiivisuus (tai hetero-oletus) tarkoittaa normia, jonka mukaan ihmisten oletetaan jakautuvan kahteen toisilleen vastakkaiseen ja toisiinsa vetoa tuntevaan sukupuoleen, naisiin ja miehiin. Tämän ajattelutavan seurauksena heteroseksuaalisuus nähdään muita seksuaalisia suuntautumisia normaalimpana, luonnollisempana ja toivotumpana.

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan tai vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteistaan, vammaisuudesta, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Yhdenvertaisuuslaissa kielletään edellä mainittuihin ihmisten ominaisuuksiin perustuva syrjintä. Lisäksi yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuus tarkoittaa syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen edellä mainituista ominaisuuksista huolimatta. Koulussa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että lapsia tai aikuisia ei kohdella eri tavalla samanlaisessa tilanteessa henkilöön liittyvien ominaisuuksien perusteella tai aseteta ihmisiä eriarvoiseen asemaan eri ominaisuuksien kuten ihonvärin, uskonnon, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai terveydentilan vuoksi.

Sukupuolten tasa-arvo

Sukupuolten tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Usein puhutaan sekä muodollisesta tasa-arvosta, eli syrjimättömyydestä ja yhdenvertaisista oikeuksista ja kohtelusta, että tosiasiallisesta tasa-arvosta eri tilanteiden ja niiden lopputulosten suhteen. Sukupuolten tasa-arvoon vaikuttavat sukupuolen ohella myös muut yhteiskunnallista eriarvoisuutta aiheuttavat tekijät. Tästä syystä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi tarvitaan nämä risteävät tekijät huomioonottavaa eli intersektionaalista tarkastelua.

Sukupuoli-identiteetti

Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan henkilön käsitystä omasta sukupuolestaan. Sukupuoli-identiteetti on yksilöllinen, eikä se välttämättä vastaa henkilölle syntymässä määritettyä sukupuolta tai rajaudu vain kahteen juridiseen sukupuoleen. Yksilötasolla itse määritetty sukupuoli-identiteetti on suositeltavin tapa ymmärtää sukupuoli. Syrjintä sukupuoli-identiteetin perusteella on kielletty tasa-arvolaissa.

Sukupuolineutraali

Sukupuolineutraali-termiä käytetään eri merkityksissä, esimerkiksi silloin kun jokin on kaikille sukupuolille tarkoitettu tai soveltuva, kuten esimerkiksi sukupuolineutraalit wc-tilat. Sukupuolineutraaliutta voidaan myös tavoitella esimerkiksi kielenkäytössä. Sukupuolineutraalius voi joskus tarkoittaa myös sitä, ettei sukupuolen merkitystä tai vaikutuksia lainkaan tunneta tai havaita. Silloin sukupuolineutraaliksi ajateltu toiminta voi olla ulossulkevaa tai jopa syrjivää.

Sukupuolistereotypia

Sukupuolistereotypiat ovat pelkistettyjä tai kaavamaisia odotuksia ja oletuksia usein etenkin binäärisiin sukupuoliin, naisiin ja miehiin tai tyttöihin ja poikiin, liitetystä ominaisuuksista tai käyttäytymisestä. Sukupuolistereotypiat ovat pitkälti tiedostamattomia, ja ne sisältävät usein negatiivisia ennakkokäsityksiä.

Rasismi

Rasismi on ajatusmalli, jossa joitakin ihmisryhmiä määritellään alempiarvoiseksi esimerkiksi ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella. Rasismi kumpuaa valkonormatiivisuudesta (ks. valkonormatiivisuus), joka perustuu rotuoppiin ja käsityksiin valkoisista eurooppalaisista tai muista länsimaalaista muita ylempinä ja arvokkaampina ihmisinä. Rasismi voi ilmetä vihapuheena, syrjintänä, väkivaltana tai näennäisen neutraaleina käytäntöinä, sanoina ja tekoina, jotka tosiasiassa saattavat loukata ihmisiä ja sulkea heitä ulos eri tilanteista. Rasismia syntyy

rodullistamisen kautta. Rasismi läpäisee valkonormatiivisia yhteiskuntia ja yhteisöjä, ja siksi rasismia voi olla vaikeaa tunnistaa.

Vuorovaikutuksessa ilmenevä rasismi on esimerkiksi huutelua ja nimittelyä kadulla tai mikroaggressioita eli esimerkiksi kysymyksiä ja kommentteja, jotka voivat olla tahattomia ja hyvántahtoisiaakin, mutta jotka kuitenkin toiseuttavat ja rodullistavat.

Sisäistetyllä rasismilla tarkoitetaan sitä, että rasismi voi sisäistyä itseinhoksi tai kokemukseksi omasta huonommuudesta, joka voi vaikuttaa negatiivisesti esimerkiksi kasvuun ja oppimiseen. Esi- ja perusopetuksessa sisäistettyä rasismia saattaa syntyä, mikäli valkonormatiivisuutta ja rasismia ei tunnisteta ja pureta pois koulun toiminnasta.

Rasismi voi näyttäytyä myös rakenteissa, kuten työelämässä, koulutuksessa ja kasvatuksessa syrjivinä toimintatapoina ja prosesseina, joissa organisaatiot, yritykset, laitokset ja virastot syrjivät joko välittömästi tai välillisesti tiettyjä ihmisryhmiä.

Rakenteellinen rasismi ilmenee toistuvina toiseuttavina ja rodullistavina tekoina ja toimintatapoina, joihin ei useinkaan kiinnitetä huomiota – mikäli ei ole itse niiden kohteena. Syrjintätapauksia ei tulisi aina nähdä pelkästään yksittäisinä tapauksina, vaan on pyrittävä myös tunnistamaan niiden taustalla vaikuttavia laajempia arvoja ja ajatusmalleja, jotka tuottavat rasismia.

Seksismi

Seksismi tarkoittaa sellaisia tekoja tai näkemyksiä, jotka väheksyvät, alistavat tai syrjivät henkilöä tämän sukupuolen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

Seksuaalinen suuntautuminen

Seksuaalisella suuntautumisella tarkoitetaan useimmiten sitä, kehen tai keihin henkilö viehättyy tai rakastuu, tai sitä, kenen tai keiden kanssa hän harrastaa seksiä. Henkilön seksuaalinen suuntautuminen voi koostua eri osista: identiteetistä, mieltymyksestä ja käytännöstä. Ihmisen käsitys omasta seksuaalisesta suuntautumisestaan ei välttämättä ole pysyvä, vaan se voi muuttua elämän aikana. Esimerkkejä seksuaalisista suuntautumisista ovat hetero-, homo-, bi- ja panseksuaalisuus. Termiä sukupuolinen suuntautuminen ei enää käytetä.

Seksuaalivähemmistö

Seksuaalivähemmistöillä tarkoitetaan usein ihmisiä, joiden seksuaalinen suuntautuminen poikkeaa heteroseksuaalisuudesta, esimerkiksi homoja, lesboja, biseksuaaleja, panseksuaaleja ja aseksuaaleja. Vähemmistönäkökulmaa korostava termin sijaan on parempi käyttää esimerkiksi kokoavaa lyhennettä lhbtqi (joka sisältää myös transihmiset ja intersukupuoliset) tai puhua täsmällisemmin niistä ryhmistä,

joista on kulloinkin kyse. Seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus kattaa kaikki ihmiset.

Seksuaalinen häirintä

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tasa-arvolain mukaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Usein seksuaalinen häirintä liittyy häirintään sukupuolen perusteella. Seksuaalinen häirintä on tasa-arvolain mukaan syrjintää.

Sukupuoleen perustuva häirintä

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista ja jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan tämän henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Sukupuoleen perustuva häirintä voi olla esimerkiksi sukupuoleen liittyvää halventavaa nimittelyä. Sukupuoleen perustuva häirintä on tasa-arvolain mukaan syrjintää.

Kielellinen yhdenvertaisuus

Saariston kombi on kaksikielinen opisto, jolla on toimintaa sekä ruotsiksi että suomeksi ja joitakin yksittäisiä kursseja englanniksi. Opisto pyrkii järjestämään toimintansa niin, että ruotsin- ja suomenkielisen toiminnan kiintiöt vastaavat Paraisten kaupungin ruotsin- ja suomenkielisten asukkaiden osuuksia. Kaksikielisillä kursseilla on tavoitteena, että osallistujat saavat tarpeen mukaan opetusta ja ohjausta molemmilla kielillä.

Vaikka toiminta toteutetaan ruotsin ja suomen kielellä, tavoitteena on, että toimintaan voivat osallistua kaikki, vaikka äidinkieli olisi jokin muu.

Osallistujakysely antoi meille hyvän käsityksen osallistujien kokemuksista opetuskielistä. Varsinkin monet suomenkieliset kertoivat, että he ovat kokeneet syrjintää kaksikielisillä kursseilla ja että käytännössä ruotsi on kursseilla usein hallitseva kieli virallisesta kurssikielistä riippumatta.

Yhdenvertaisuus kunnan eri alueiden välillä

Saariston kombi tarjoaa toimintaa kaikilla Paraisten kunta-alueilla eli Paraisilla, Nauvossa, Korppoossa, Houtskarissa ja Iniössä. Toiminta on rakennettu siten, että opetustuntien määrä vastaa prosentuaalisesti suunnilleen kunkin kunta-alueen asukkaiden osuutta.

Toiminnan järjestämisessä syrjäisemmillä kunta-alueilla on omat haasteensa, esimerkiksi sen vuoksi, että monille kurssipaikoille matkustamiseen kuluva aika on niin pitkä, että opettajia, jotka ovat halukkaita pitämään kurseja saaristossa, on usein vaikea löytää. Opiston henkilöstö etsii aktiivisesti erilaisia ratkaisuja, ja yhteistyö eri kunta-alueiden asukkaiden kanssa on tässä tärkeä aspekti.

Kurssilaiset

Kaikkia kurssilaisia kohdellaan yhdenvertaisesti riippumatta heidän etnisestä alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielellisestä taustastaan taikka poliittisesta tai uskonnollisesta vakaumuksestaan. Opisto pyrkii tarpeen mukaan myös tarjoamaan esimerkiksi kieliopetusta maahanmuuttajille yhteistyössä muun muassa kaupungin pakolaiskoordinaatiotoiminnan kanssa.

Opisto pyrkii järjestämään toimintaa, joka houkuttelee kaikkia esimerkiksi iästä, sukupuolesta, elämäntilanteesta ja taustasta riippumatta. Pyrimme tarjoamaan myös kurseja, jotka soveltuvat eri uskontokunnista tuleville osallistujille. Henkilöillä, joilla on taloudellisia vaikeuksia, on mahdollisuus alennettuihin kurssimaksuihin, mikä mahdollistaa yhdenvertaisemman osallistumisen toimintaan.

Kurssitilojen on oltava mahdollisimman laajasti saavutettavia ja esteettömiä kaikille. Opisto pyrkii noudattamaan saavutettavuuden ja esteettömyyden periaatteita sekä toiminnassaan että viestinnässään sekä ottamaan huomioon osallistujien erilaiset opetustarpeet. Lisätietoja kurssitilojen saavutettavuudesta ja esteettömyydestä saa kansliasta.

Henkilöstö

Pyrimme palkkaamaan eri taustoista tulevia opettajia. Emme vaadi, että potentiaalisten opettajien äidinkieli on ruotsi tai suomi taikka että opettajat osaavat jompaakumpaa kieltä äidinkielen tasoisesti.

Opisto ottaa huomioon eri-ikäisten ja eri elämänvaiheissa olevien työntekijöiden erilaiset tarpeet toteuttamalla esimerkiksi työaikoihin, lyhennettyyn työviikkoon tai etätöhyön liittyviä erityisjärjestelyjä tai muita elämäntilanteen vaatimia järjestelyjä kaupungin suositusten mukaisesti.

Mikäli työtehtävät eivät aseta erityisiä vaatimuksia, kuka tahansa on voitava palkata mahdollisesta toimintarajoitteesta riippumatta.

Kombi noudattaa tuntiopettajien palkkaamisessa ja palkkauksessa kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimusta, mutta pyrkii parantamaan

tuntiopettajien työehtoja. Koska tuntiopettajat ovat opiston opetuksen selkäranka, on tärkeää huolehtia siitä, että he viihtyvät opistossa.

Tämänhetkisen tilanteen arviointi

Kombin kurssilaisille ja opettajille lähetettiin keväällä 2025 anonyymit kyselyt ruotsiksi ja suomeksi. Vastaukset olivat anonyymeja. Osallistujakyselyihin saatiin 400 vastausta ja opettajakyselyihin 22. Kyselyissä esitettiin kysymyksiä saavutettavuudesta, kohtelusta ja syrjinnästä. Tulokset olivat yleisesti ottaen erittäin hyviä, ja varsinkin osallistujien kokemukset olivat erittäin myönteisiä. Useat opettajat kommentoivat, että opettajien tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista on vaikea arvioida, koska heillä on pääsääntöisesti hyvin vähän kontakteja muihin opettajiin.

Kyselyssä esitettiin seitsemän tasa-arvoa, saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta koskevaa väitettä, ja osallistujat saattoivat valita vastausvaihtoehdoista täysin eri mieltä, osittain eri mieltä, en osaa sanoa tai ei mielipidettä, osittain samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Arvosanoiksi 1–5 muunnettuna keskiarvo oli 4,38, mikä on erittäin hyvä tulos. Erityisen korkean arvosanan sai väite ”Tunnen itseni tervetulleeksi kursseilla”, josta saimme arvosanaksi 4,9.

Kyselyssä kysyttiin myös epäasiallisen kohtelun, syrjinnän ja häirinnän kokemuksista. Pyysimme osallistujia kertomaan, ovatko he itse kokeneet näitä tai ovatko he havainneet tällaisia tilanteita. Yhteensä 27 henkilöä ilmoitti kokeneensa tai havainneensa epäasiallista kohtelua, syrjintää tai häirintää. Kysyimme myös, ilmoittivatko he asiasta opistolle, ja enemmistö vastasi, ettei ollut vienyt asiaa eteenpäin. Useimmat esittivät syyksi sen, etteivät he uskoneet, että asiaan suhtaudutaan vakavasti. Muutamat kertoivat, etteivät he uskaltaneet ilmoittaa asiasta.

Haasteet

Maantieteellisesti laaja toiminta-alue ja pitkät matkustusajat tietyille kurssipaikoille ovat opistolle haaste. Pitkät matkat vaikuttavat opettajien halukkuuteen pitää kursseja, ja monet osallistujat myös asuvat sellaisissa paikoissa, että heidän mahdollisuutensa tulla kurssipaikoille ovat rajalliset. Pystymme osittain kompensoimaan tätä tarjoamalla etäkursseja eri aiheista.

Suuri osa toiminnasta tapahtuu muissa kuin opiston omissa tiloissa, ja opiston mahdollisuudet vaikuttaa näihin tiloihin ovat rajalliset. Siten myös mahdollisuudet parantaa saavutettavuutta ja esteettömyyttä ovat rajalliset.

Myös vaikea taloustilanne niin valtion kuin kunnan tasolla vaikuttaa toimintaan. Valtionosuuksien ja muiden tulojen leikkaukset ja muutokset vaikuttavat

kansalaisopiston tulevaisuuteen, ja toiminnan tarjoaminen edelleen samantasoisena pienemmin taloudellisin resurssein on haastavaa.

Toimenpiteet

Opiston mahdollisuudet korjata ongelmia ovat rajalliset, jos henkilöstö ei ole tietoinen ongelmista. Opisto kehottaakin sekä osallistujia että opettajia, jotka kokevat tai havaitsevat häirintää, syrjintää tai muuta ongelmallista käytöstä, mahdollisuuksien mukaan puuttumaan tilanteeseen ja ilmoittamaan siitä aina opiston henkilöstölle.

Jotta kurssien ongelmatilanteista olisi helpompi ilmoittaa, opiston verkkosivuille luodaan anonyymi lomake. Osallistujat ja opettajat voivat lomakkeen kautta ilmoittaa kurseilla esiintyvistä syrjinnästä, häirinnästä tai epäasiallisesta kohtelusta. On tärkeää, että ilmoituksessa kuvataan, millaisesta tilanteesta ja mistä kurssista on kyse, jotta opisto voi tarttua ongelmaan.

Rehtorilla on oikeus antaa kirjallinen varoitus kurssilaiselle, joka käyttäytyy kurssilla epäasiallisesti.

Opisto pyrkii myös parantamaan kurssitilojen saavutettavuutta ja esteettömyyttä sekä parantamaan ja selkeyttämään tiedottamista eri tilojen saavutettavuudesta ja esteettömyydestä.

Opisto jatkaa työskentelyä sen puolesta, että osallistujien sukupuolijakauma tasoittuisi. Tällä hetkellä osallistujista on miehiä noin 22 prosenttia.

Lähteet

Käsitteet ja määritelmät: <https://thl.fi/aiheet/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/tasa-arvosanasto> ja <https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/liitteet>

<https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/nain-edistat-tasa-arvoa-ja-yhdenvertaisuutta-suunnittelun-keinoin>

<https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuus>

<https://www.finlex.fi>